

Na přelomu století prodělávala Praha velké, ba převratné zrněny. Ze sotva stopadesátitisícového provinčního města rakouské monarchie v polovině 19. st. se na počátku 20. st. stalo město půlmlionové. Nápor obyvatelstva byl spojen s velkými technickými úkoly, které měly zajistit bezproblémové fungování české metropole. Bylo třeba vyřešit nejen komunikační a hygienický problém Prahy, ale i bytový. Asanace byla jedním z možných řešení, které se nabízelo a které pak MR prováděla právě na přelomu století.

Asanace byla zahájena 1893 podepsáním asanačních zákonů a zhruba dokončena kolem roku 1908 celkovým nákladem 40mlionů korun. Potom pokračovala nižším tempem až do počátku 1. svět. války, která tuto etapu asanace ukončila.

Základní problém, který jsem ve své práci sledovala, byl boj dvou skupin, které se v průběhu asanačního období formovaly. Jedna skupina výrazně reprezentovaná V. Mrštíkem a podporovaná některými tehdejšími periodiky, si kladla za cíl záchranu historických stavebních památek, které stály v cestě asanačnímu plánu a v podstatě tak byly odsouzeny k zániku. Druhá skupina, soustředěná především okolo radnice, reprezentovaná např. A. Steinem a MUDr Procházkou, hájila postup asanace z hlediska ekonomického a zdravotního.

Ani jedna z obou skupin se nesnažila projednat svůj program se stranou druhou a dojít k určité dohodě. Je však pravda, že "ochránci" se zorganizovali do širokého hnutí až jako reakce na razantní postup radnice a tudíž poměrně pozdě.

Období let 1893 - 1894, charakterizované jako přípravné, nebylo využito k přesné klasifikaci historické památky, k jmenovitému určení všech, které měly cenu buď historickou nebo uměleckou, a k přizpůsobení regulačních plánů k jejich záchraně. V té době to nikdo oficiálně nepožadoval. U většiny hodnotných památek bylo možno posunout regulační čáry a památku "obejít".